

Krúdy Gyula

Budapest, 1915. XII. 21.

Igen tisztelt Tevan úr,

a tervezett kötet nem lehetne kisebb 15-16 nyomtatott ívnél, – ennyi anyagot kiválogattam. A rajzoló akár Kernstok, akár Major (az lehetséges) az ön számláját terhelné. Az illusztrációkhoz feltétlenül ragaszkodom, mert meglepő, nagy hatású könyvet a mai könyvvásárra másképpen nem lehet létrehozni. Az első kiadást nyomhatja 4000, (négyezer) példányban. Korrektúra, revízió az én dolgom. A kötet sajtó-sikerét az én személyem biztosítja. – Az első kiadás honorárium 2000, (kettőezer) korona; fizetendő a kézirat átadásakor. Előleg – az üzlet megkötésénél – 600 korona. A kötet legkésőbb 1916. február végén megjelenik. A rajzolóval én beszélem meg, hogy mit és hogyan szeretnék rajzoltatni.

Tisztelő híve

Krúdy Gyula

MTAKK Ms.10.421/2.

- E levél megjelent Szabó Ede: *Krúdy Gyula*. Szépirodalmi Könyvkiadó, Bp. 1970. 126. p.
- A tervezett kötet az *Aranykézutcai szép napok*. Megjelent 1916-ban. Illusztrálta Major Henrik.

Békéscsaba, 1915. dec. 30.

Nagyságos Krúdy Gyula író úrnak
Budapest

Igen tisztelt Uram!

F. hó 29-ről kelt nb. levelére válaszolva, a következőket kívánom még megjegyezni:

Nb. levelében említett 1500.– korona honorárium normális időköz-
202

ben teljesen indokolt volna, azonban már előző levelemben említett óriási anyag és munkadíj drágulás folytán oly nehéz és körülményessé vált a könyvkiadás, hogy valóban a legnagyobb áldozatot hozom akkor, amikor 1000.– (ezer) koronát kínálok fel a könyvért. Nagyon kérem, ha csak módjában van, szíveskedjék ajánlatomat elfogadni. Remélem, hogy későbbi, kedvező időkből, ha Önnek is úgy tetszik majd, kárpótolni tudom egyéb könyvénél.

Kérem tehát szíves értesítését, hogy beküldhetem-e erről az összegről szóló szerződést.

A szerződés visszaküldésével együtt szíveskedjék a kéziratokat is beküldeni. Ezeknek beérkezéssel azonnal feladom az összeget.

Kiváló tisztelettel

[Tevan Andor]

MTAKK Ms.10.421/58. Gépelt, másolat.

Budapest, 1916. I. 1.

Igen tisztelt Tevan úr,

a novelláskötet honoráriumára 1300 korona. Sajnos, 15-16 íves könyvet ennyiért kell adnom. Remélem, hogy valamikor az összeg kétszeresét tudja fizetni, tisztelt Tevan úr.

Kérem a szerződést és a kézirat elindul.

Híve, tisztelője

Krúdy Gyula

MTAKK Ms.10.421/4.

Nagyságos Krúdy Gyula író úrnak
Budapest

Békéscsaba, 1916. jan. 6.

Igen tisztelt Uram!

Csatoltan ezennel van szerencsém megküldeni két példányban a szerződést szíves aláírás végett. Felkérem, hogy az egyik példányt a kéziratokkal együtt visszaszármaztatni szíveskedjék.

A honorárium körül fennálló differenciát úgy oldottam meg, hogy 1000.– koronát a szerződés és kézirat átadásakor fizetek, 300.– koronát pedig az első ezer példány elkeltével.

Remélem, hogy ily alapon szíves lesz elfogadni feltételeimet és vagyok

kiváló tisztelettel

[Tevan Andor]

MTAKK Ms.10.421/59. Gépelt, másolat.

Budapest, 1916. I. 8.

Igen tisztelt Tevan úr,

aláírva küldöm a szerződést, valamint 32 elbeszélést, amely körülbelül 17-18 ívnek felel meg. – Amennyiben még szükség volna anyagra, ezennel felhatalmazom Önt, hogy a mai naptól számítva: bármely újságban megjelenő elbeszélésemet, tárcámat felhasználhatja, de hisz magam is igen szívesen kiegészítem régebbi elbeszéléseimmel a kötetet. Most arra kérem, hogy az 1000 korona elküldésében pontos legyen. Valamint várom a revíziót.

A kötet címe:

Aranykézutcai szép napok.

Ezek után minden jót kíván Önnek

igaz híve

Krúdy Gyula

MTAKK Ms.10.421/5.

Békéscsaba, 1916. január 10.

Nagyságos Krúdy Gyula író úrnak
Budapest

Igen tisztelt Uram!

Valóban szép és reprezentáló kötetét köszönettel kézhez vettem. A szerződésben kikötött kívánságát, ha csak módomban lesz, teljesí-

teni is fogom, mert hiszen az én érdekem is, hogy mielőbb könyvpiacra hozzam a kötetet.

A kiállításra vonatkozólag előre is biztosíthatom Önt, hogy legnagyobb gonddal és ambícióval azon leszek, hogy a kötet belső tartalmához méltó legyen a kiállítása. Épp ezért mindenekelőtt arra kérem Önt, szíveskedjék Major úr jelenlegi címét közölni velem, hogy a technikai részre utasítást adhassak neki a rajzolásban.

Honorárium fejében mai napon 1000.– koronát feladtam b. címére.

Kiváló tisztelettel

[Tevan Andor]

MTAKK Ms.10.421/60. Gépelt, másolat.

Nagyságos Krúdy Gyula író úrnak
Budapest

Békéscsaba, 1916. jan. 20.

Igen tisztelt Uram!

Nem tudom mire vélni, hogy legutóbbi levelemre mind a mai napig nem válaszolt. Tekintettel arra, hogy a könyv kiadása Önre nézve is sürgős, felkérem, szíveskedjék haladéktalanul intézkedni az illusztrációk ügyében. Mint már előző levelemben is kértem, szíveskedjék Major úrnak megmondani, hogy forduljon közvetlenül hozzám a dolog technikai megbeszélése végett.

Remélem, hogy kérésemnek szíves lesz eleget tenni és vagyok

kiváló tisztelettel

[Tevan Andor]

MTAKK Ms.10.421/61. Gépelt, másolat.

- L. Tevan Andornak Major Henrikkel folytatott levelezését.

Budapest, 1916. I. 23.

Igen tisztelt Tevan úr,

10 nap óta ágyban fekvő beteg vagyok. Major művész címét – valamelyik katonakórház Pesten – megtudhatná a *Színházi Élet* (Incze

Sándor lapja), szerkesztőségében. Én hiába üzentem neki. Talán ön írna levelet a fenti címre, Majornak.

Tisztelő híve

Krúdy Gyula

MTAKK Ms.10.421/6.

Budapest, 1916. I. 24.

Igen tisztelt művész úr,

Tevan Andor úrral megbeszéltük, hogy egy könyvem az ön nagybecsű rajzával díszítjük. Legyen szíves a délutáni órákban (3–6) felkeresni.

Tisztelője

Krúdy Gyula

Ui. Kérem, értesítse Tevan urat (Békéscsaba), hogy az illusztrálást elvállalja.

MTAKK Ms.10.421/7.

- A címzett Major Henrik.

Kedves Tevan úr,

Majorhoz küldött keféket íme megjavítva visszaküldöm.

Az aláhúzott sorok a szöveget jelentik, amelyet a legapróbb betűkből (*külön*) Major illusztrációi alá szedünk. Az illusztrációk sikerültek és Major állítása szerint a fametszőnél vannak. Amiért is sürgősen kérünk új anyagot, hogy előrehaladhassunk.

A kötet a legszebb magyar könyvnek ígérkezik.

Tisztelő igaz híve

Krúdy Gyula

1916. III. 17. Royal.

MTAKK Ms.10.421/8.

Budapest, 1916. április 6.

Kedves Tevan úr,
a prospektus szövegét mellékelem, valamint az eddig küldött korrektúrákat is.

Majornak katonai bajai vannak, ezért dolgozik oly lassan. Én azonban nem hagyom pihenni és remélem, hogy a hét közepén önnél lesz a belső címlap fametszete, hogy a nyomtatást elkezdheti.

Egyebekben köszönöm levelét, a paginaszámok maradjanak felül.

Nagyon szép lesz a könyv, azt már biztosan látom az eddigiekből.

Tisztelő igaz híve

Krúdy Gyula

Majornak küldje el a kért 200 koronát, mert bajai vannak, nem tud különben dolgozni.

KGy.

MTAKK Ms.10.421/9.

Nagys. Krúdy Gyula író úrnak
Budapest

Békéscsaba, 1916. ápr. 19.

Igen tisztelt Uram!

Csatoltan küldök további levonatokat. A könyv nyomását ma elkezdjük és holnap már küldhetek is mutatóványt. Majornak levele vétele után azonnal elküldtem a kért pénzt. A késedelem, mint azt Majornak is megírtam, onnan eredt, hogy a postán 12 napig jött a levele.

Legutóbbi levelemben jeleztem, hogy az egyik novellának hiányzott a vége. Erre nézve nem kaptam Öntől semmiféle értesítést. Felkérem tehát, szíveskedjék legközelebbi levelében ezt is beküldeni nekem

Kiváló tisztelettel

[Tevan Andor]

MTAKK Ms.10.421/62. Gépelt, másolat.

Budapest, 1916. május 15.

Kedves Tevan úr,
a mellékelt levelet kaptam Majortól. Kérem, intézze el, hogy levonatot kapjunk.

Egyébként: talán az eddigi fametszetek elegendők.

Üdvözlí: igaz híve

Krúdy Gyula

MTAKK Ms.10.421/10.

Nagys. Krúdy Gyula író úrnak
Budapest

Békéscsaba, 1916. máj. 17.

Igen tisztelt Uram!

Majortól én is kaptam levelet Belgrádból, azonban ebben a levélben azt írja, hogy már megkapta Öntől a levonatokat, s a rajzokat mielőbb leszállítja.

Egyébként szíves figyelmébe ajánlom a személyesen megbeszélt Tevan-könyvtár füzetet. Tekintve, hogy a májusi sorozatnak már meg kellene jelennie, nagyon kérem, szíveskedjék értesíteni, hogy számíthatok-e a kéziratokra. Valamint arra nézve is kérem szíves értesítését, hogy az *Aranykézutcai szép napokból* kimaradt kéziratokat felhasználhatom-e erre a célra. Ez esetben, mint már említettem, öt-hat novellára van még szükségem.

A könyv nyomása halad és ha Major is úgy akarja, a hónap végén készen leszünk vele.

Szíves üdvözléttel

[Tevan Andor]

MTAKK Ms.10.421/63. Gépelt, másolat.

Budapest, 1916. május 25.

Igen tisztelt Tevan úr,
a novellákkal nem szolgálhatok a Tevan-könyvtár részére. Ellenben szívesen küldöm a mellékelt apróságokat, amelyeknek bizo-

Grand Hotel
Royal
Nagypalota
Budapest, 1916. május 25.

Körmendert Tevan ur,

a modellálkat nem megjelölés a
Tevan. Kinyitár vége. Ellenben
híres hídnél a mellekelt ábrákhoz,
amelyeket bizonyos kére a sz
kérlek, mint a 1915-ten' című
kinyitárakról. Zoodolmány
munkátok éledele kére a sz
3. oldalán.

A kinyitár cím: Petit. Nap
kinyitár a kinyitár kinyitár.

A kinyitár: a kinyitár kinyitár
kinyitár.

A kinyitár kinyitár kinyitár
kinyitár. Etelekét kinyitár

Körmendert Tevan

19. Krúdy Gyula levele Tevanhoz.
Budapest, 1916. május 25.

nyára lenne oly sikerük, mint a *Pest 1915-ben* című könyvecskének volt. 3000 példányt nyomtatott és eladott belőle Dick Manó 3 koronájával.

A könyvecske címe: PETIT. *Naplójegyzetek a szomorú napokból.*

Azt hiszem: a kereskedelmi siker kétségtelen.

A szedést természetesen petit betűkből kérem. Értesítést kér
híve

Krúdy Gyula

PS. Ha kevés volna a szöveg: lehet egy-két novellával (a végén) pótolni. KGY.

MTAKK Ms.10.421/11.

Igen tisztelt Uram,

múltkori találkozásunk alkalmával én hivatkoztam a szerződésre, amelyet az *Aranykézucár*ról kötöttünk. Most a szerződés kezembe került: kitűnt, hogy nekem volt igazam.

Kérem, nézze meg Kegyed is a szerződést, aztán döntsön a kért 300 korona felől.

Igaz híve és barátja

Krúdy Gyula

1916. június 17. Royal Hotel

MTAKK Ms.10.421/12.

Nagyságos Krúdy Gyula író úrnak
Budapest

Békéscsaba, 1916. jún. 20.

Igen tisztelt Uram!

Mint már ottlétemkor említettem, tudomásom van erről a 300.- koronáról, mely az első ezer példány elkelte után esedékes. Azonban ugyanekkor megokoltam, hogy ezúttal nincs módomban az összeget

BALATONFÜRDŐ RÉSZVÉNY-
TÁRSASÁG FŐBÉRLŐSÉGE

„SIÓFOK“

GENERALPACHTUNG DER
BALATON-SEEBAD A. G.

FERME PRINCIPAL DE LA
SOCIÉTÉ ANONYME DES
BAINS DU LAC BALATON

BALATON LAKE BATHING
COMPANY LIMITED ON LEASE

KÜRGÖNYEM:

Budaestre: SIÓFOKFÜRDŐ
Siklára: FÜRDŐIGAZGATÓSÁG
e n e

TELEFON:

Budapestre: JÓZSEF 38. 26 (K. I. IV. 30.)
vagy 123-24 („Royal“ nagyerődés)
Siklára: 1. sz. (K. I. IX. 30.)
e n e

Siófok, 1916. július 27.
Irád. Székely: V. 10. 10. 10.

SIÓFOK Budapesttől 21/2
órnyira, a déli
végén, a Siófok-füvön, a Siófok-
tó és gyermekfürdő, Fardófalva
barlangjában, nemek.

A tó víz látni mély, úgy hogy bi-
runk és a három ártéri víz-
szintet is csatlakoztatni van elől.

A szőlők június és szeptember
közéig 3-6 kor, 1 személy és
5-6 kor, 2 személy, 10-12 kor,
10-12 kor, 10-12 kor, 10-12 kor.

Június és szeptember hónap köz-
közén alkalmas ártéri és pih-
nést azok számára, kik cser-
től és nyugalmat kívánnak.

Pénz- és szőlők. Gyermek- és szőlők
közéig 3-6 kor, 1 személy és
5-6 kor, 2 személy, 10-12 kor,
10-12 kor, 10-12 kor, 10-12 kor.

Pénz- és szőlők. Gyermek- és szőlők
közéig 3-6 kor, 1 személy és
5-6 kor, 2 személy, 10-12 kor,
10-12 kor, 10-12 kor, 10-12 kor.

Pénz- és szőlők. Gyermek- és szőlők
közéig 3-6 kor, 1 személy és
5-6 kor, 2 személy, 10-12 kor,
10-12 kor, 10-12 kor, 10-12 kor.

Siófokon két orvos, gyógyszer, posta,
telefon stb. van.

A telepén gyönyörű park, zene, szin-
tár, sporttelep, halászat, vadászat,
csónakázás, Sporttelep, szőlők,
vadászati, tenné, fociból, kora,
vadászati.

Olcsó menettelti jegy május ho-
1-étől szeptember hó 30-ig.

Az új „Strandfürdő“ orsz. plázájával,
mely a legújabb homokból áll,
közvetlen szőlők, mely
egész családoknak nyújtja az egy-
tes forrásos lehetőséget homok- és
napfürdő használatát mellett, a
legújabb forrásokat helyre
avatta Siófokot. A szőlők jóval
olcsóbbak a tengeri szőlők és a
szőlők egy-egy család után az
1. sz. sorban 300 korona, a II. sz.
III. sz. sorban 250 korona idénre.
Hétfőre az árak: I. sz. sorban
40 korona, a II. sz. III. sz. sorban
42 korona. Az árakban fürdő,
szőlők stb. díj — a ruha-
tíró és ruha-nagyságát járó
díj — befoglalás.

Ugyan hirtelen Tevanhoz

*híreim kint. Először
búvára. Ezt a híreket
vagyam remélt, amely
az a búvár. Kora híreket
előkészít a napvilágra. Ön
várja, Ugyan. Híreim
megjelennek a napvilágra
kezel.*

*Pl. Liza a híreket, kora
arád a híreket megjelölték.
Híreim kint.
Híreim kint.*

*P.S. A híreket kint
vagyam kint. Híreim kint.
Híreim kint. Híreim kint.
Híreim kint. Híreim kint.*

Dr. KELLERFELD GYULA 1916.

20. Krúdy Gyula levele Tevanhoz.
Siófok, 1916. július 27.

folyósítani. A könyv még el sem készült és már eddigelé is 1500.-
koronán felül van a készkiadásom. Úgy hiszem, joggal mondhatom,
hogy egyetlen könyvkiadónak sem lett volna szíve, ily nagy összeget
áldozni a könyv külső kiállítására. Én viszont nagy megtiszteltetés-
nek vettem, hogy e szép kötetével hozzám volt szíves fordulni, s így
minden lehető elkövettem, hogy a könyv tartalmával annak kiállí-
tása is összhangban legyen. Ennek fejében most arra kérem Önt, szí-
veskedjék azt a remélhetőleg rövid időn belül elkövetkező terminust
bevárni, amikor az első ezer példány elkél. A sok kiadott pénz után
már épp ideje volna, hogy én is viszontláthassak valamit pénzből.

Kérem tehát, ne vegye rossz néven eme soraimat. Nem elutasítás
akar ez részemről lenni. Hisz épp Önnel szemben a legutóbbi napok-
ban tett szívességéért a legnagyobb mértékben lekötelezve érzem
magam. A könyv megjelenése után mindenesetre azon leszek, hogy
mielőbb eleget tehessek kívánságának. Addig is vagyok Önnek min-
denben készséggel rendelkezésére,

igaz tisztelettel

[Tevan Andor]

MTAKK Ms.10.421/64. Gépelt, másolat.

Siófok, 1916. július 27.

Igen tisztelt Tevan úr,
hálás köszönet! El vagyok bűvölve. Ezt a szépséget soha sem
reméltem, amely az ön bűvész-kamrájából előkerült a napvilágra.
Ön varázsló, Uram. Szeretném megcsókolni a munkásai kezét.

Aki látta a könyvet: torkán akad a szó a meglepetéstől.

Öleli barátja

Krúdy Gyula

P.S. A mellékelt címekre kérek könyvet küldeni. A könyvekbe
egy névjegyet tessék elhelyezni. KGy.

A Héi [utólag áthúzva]

Új Idők [utólag áthúzva]

Nyugat [utólag áthúzva]

Vasárnapi Újság [utólag áthúzva]

Molnár Jenő dr. *Borsszem Jankó*
 Nádas Sándor *Pesti Futár*
 Moskovicz Josephine *Franklin Társulat* [utólag áthúzva]
 Benedek Jánosné drné orsz. képviselő neje *Teréz-körút 23.*
 Wolfner József Andrásy út 16.
 Szemere Miklós (méltóságos) *Wien I. Hotel Sacher*
 Mohácsi Jenő *Pester Lloyd*
 Vészi József *Pester Lloyd*
 dr. Bródy Lajos *Neues Pester Journal*
 Drasche-Lázár Alfréd dr. *Miniszterelnökség*
 Deutsch Ilona *Szatmár-Németi Rákóczi utca 5.*
 özvegy Krúdy Gyuláné *Nyíregyháza, Közép utca*
 dr. Csathó Kálmán rendező *Nemzeti Színház*
 Kopár Ferenc szerkesztő „*Budapest*”
 Farkas Emőd „*Budapest*”
 Marton Sándor dr. ügyvéd *Bécsi utca 1.*
 Hervay Frigyes *Magyarország* szerkesztősége
 Pakots József Petőfi Ház, *Bajza utca*
 Mandovsky Richard *Neues Pester Journal*
 Ágai Béla dr. *Az Újság Budapest*
 Szilágyi Géza dr. *Az Újság*
 Kabos Ede *Pesti Hírlap*
 Lenkey Gusztáv *Pesti Hírlap*
 Liptai Imre szerkesztő *Rökk Szilárd utca 6.*
 Lakatos László *Pesti Napló* [utólag áthúzva]
 Lázár Miklós szerkesztő *Hrg. Sándor u. 22.*
 Kiss Gyula *Budapesti Hírlap*
 Miklós Andor *Az Est*
 Sebestyén Arnold *Az Est*
 Kemény Sándor ”
 Salusinszky Imre ”
 Szép Ernő szerkesztő *Royal Hotel*
 Bródy Sándor *Royal Hotel*
 Fényes László *Royal Hotel*
 Gergely István *Royal Hotel*
 Braun Sándor *A Nap*

Holló Márton *A Nap*
Lovászy Márton dr. „*Magyarország*”
Sümege Vilmos „*Magyarország*”
Szakács Andor szerkesztő Balaton-Almádi
Milotay István szerkesztő Balaton-Almádi
Orbók Atilla „*Magyarország*”
Márkus Miksa „*Magyar Hírlap*”
Károlyi Mihály gróf Andrássy-palota (Budán) [utólag áthúzva]
Légrády Imre dr. *Pesti Hírlap*
Purjesz Lajos *Világ*
Bálint Lajos *Világ*
Preisner Ignác szerkesztő *Neues Pester Journal*
Miklós Jenő *Világ*
dr. Leffler Béla tanár *Nyíregyháza*
dr. Csörgő Hugó Aréna út 80.
Vázsonyi Vilmosné dr.né orsz. képv. neje *Teréz körút 28.*
dr. Mikes Lajos szerkesztő *Tolnai Világlapja*
Londesz Elek szerkesztő *Tolnai Világlapja*

MTAKK Ms.10.421/13.

Budapest, 1914. augusztus 24.

Igen tisztelt Tevan úr,
remélem meg van elégedve gyönyörű könyvünk sikerével. Én különösen annak örülök, hogy minden nagyobb erőfeszítés, reklám nélkül hódított a könyv.

Nagyon szeretnék önnel egy új (folyóirat) vállalkozásról tárgyalni, amelyet ön nyomtatna. Ha a jövő héten, előzetes bejelentés után, meglátogatna Pesten: igen örvendenék.

Addig is nagyon szépen kérem, hogy a szerződésünk értelmében esedékes 300 koronát postafordultával Várady Gyula igazgató, Royal-Hotel címre elküldeni szíveskedjék. Igaz híve: Krúdy Gyula

MTAKK Ms.10.421/1.

- A levél helyes dátuma feltehetően 1916.

Nagys. Krúdy Gyula író úrnak,
Budapest

Békéscsaba, 1916. szept. 1.

Igen tisztelt uram! Aug. 24-iki levelére értesítem, hogy a még esedékes 300 koronát a megadott címre postára adom.

Tekintettel arra, hogy ez idő szerint nincs kilátásom Pestre utazni, nagyon lekötelezne, ha a levelében említett ideát írásban közölné velem.

A könyv sikerével a legnagyobb mértékben meg vagyok elégedve, sőt 2-1000 példány szám nyomásába belekezdünk.

Igaz híve

[Tevan Andor]

MTAKK Ms.10.421/65. Gépelt, másolat.

Budapest, 1916. szeptember 11.

Igen tisztelt Tevan úr,
havonta háromszor megjelenő folyóirat nyomtatásáról szeretnék önnek értekezni. Az ügy elég sürgős.

Remélem, hogy az új kiadás borítéklapja más színű lesz, mint az elsőé, azon kívül feltűnően jelzi a második kiadást.

Tehát látogasson el hozzám. E héten bizonyosan itt vagyok. Jelezze sürgönyben utazását. Híve:

Krúdy Gyula

MTAKK Ms.10.421/14.

- Az *Aranykézutcai szép napok* második kiadásáról van szó.

Szerződés.

Mely egyrészről Tevan Adolf könyvkiadó békéscsabai lakos, másrészről Krúdy Gyula író budapesti lakos között alulírott napon következőképpen kötött:

Krúdy Gyula eladja Tevan Adolfnak mintegy 15-18 ív terjedelmű, *Pest 1916-ban* című kötetét, K 1000.– azaz Egyezer koronáért

és ezzel e kötet anyagának kiadói jogát úgy részben mint egészben Tevan Adolfra ruházza.

Tevan Adolf kötelezi magát fentebb megállapított összeg felét szerződés aláírása és a kézirat kézhez vétele után, másik felét a mű elkészültekor kifizetni.

Tevan Adolf jogosult e kötetet 4000 példányban forgalomba hozni és e példányszám elkeltével újabb kiadást rendezni, melyért kiadó annak idején 500.— azaz Ötszáz korona újabb honoráriumot köteles fizetni.

Krúdy Gyulának nincs jogában az e kötetben eladott novellákat akár egyenként, akár együttvéve másik kötetben, vagy napilapban, folyóiratban felhasználni. Kivételt képez azonban összegyűjtött munkáinak kiadása.

A kötet megjelenésére terminus a bizonytalan munkásviszonyok miatt nem állapítható meg. Kiadó mindenesetre azon lesz, hogy a könyv mielőbb piacra kerüljön.

Per esetén a felek alávetik magukat a békéscsabai kir. Járásbíróság illetékességének.

Békéscsaba, 1916. október 13.

Krúdy Gyula

Tevan Adolf helyett
Tevan Andor
[cégszerű aláírás]

MTAKK Ms. 10.421/17.

- A szerződés szövege megjelent: Szabó Ede im. 128. p.

Nagys. Krúdy Gyula író úrnak
Budapest

Békéscsaba, 1916. okt. 13.

Igen tisztelt Uram!

F. hó 11-ről kelt nb. kézirat küldeményét kézhez kaptam. Csatoltan van szerencsém beküldeni az erre vonatkozó szerződést. A szerződésben ugyan az áll, hogy a megjelenésre nézve terminus nem állapítható meg, de természetesen saját érdekem kívánja, hogy a karácsonyi könyvpiacra a könyv helyet foglalhasson.

Sajnos, a tavalyi alakot nem tudom adni a könyvnek, mert mint Ön is tudja, papiros alakokban bizony nem nagyon válogathatunk. Csatoltan küldök egy papiros mintát, amely úgy hiszem, alakjánál fogva is nagyon megfelelő, mert éppen az Ön elvével egyezően zsebben könnyen elfér. Az egész könyvet Petittel gondolom szedni, mint amely betű nagyság ehhez a kis alakhoz legjobban megfelel. Helyesen vélem azt a tervét, hogy a könyv elején az 1917 évi naptár foglaljon helyet. Ezt úgy gondolom leghelyesebben megoldhatónak, ahogyan az Insel-Almanachokban szokott lenni, 3 hónap egy oldalon. Nem gondolja hogy nem volna e célszerűbb ezekre a naptári oldalakra minden hónaphoz Holbein 12. Haláltáncának egy-egy figuráját tenni. Ezek megvannak nekem, csak éppen kliséíroztatni kellene. Úgy gondolom, hogy a mai időkben nagyon aktuális volna.

[...] [A levél további része hiányzik]

[Tevan Andor]

MTAKK Ms.10.421/67.

Budapest, 1916. október 14.

Igen tisztelt Tevan úr,
a szerződést aláírom, egyelőre a kéziratot küldöm. Kérem, úgy siessen vele, hogy november közepén kijöhessünk.

Kérem, tegyen a könyvbe *Naptárt* 1917-ik évről. Ez emeli a könyv kelendőségét. Figyeljen rám, én ismerem a közönséget.

Címlapot rajzoltattam Pólya Tiborral. Igen sikerült. Kérem, amint megkapta, küldjön neki a Royal Hotelbe 100 koronát. Csak nekem csinálta ily olcsón.

Korrektúrát mindenestre kérek. Egyebekben a mellékelt tavalyi könyv mintája legyen irányadó a nyomdában. Ennél jobbat nem lehet csinálni: Azon kívül a közönség már jól ismeri.

Üdvözlí

Krúdy Gyula

MTAKK Ms.10.421/18.

• Pólya Tibor (1886–1937). Festő és grafikus, Tevan számos alkalommal foglalkoztatta.

Igen tisztelt Tevan úr,
a szerződést aláírva küldöm.

A korrektúráról nem mondhatok le. Legalább egy revíziót kérek, mert gyakran már az újságban is hibásan jelentek meg a közlemények. Ez nem késlelteti a könyv megjelenését, mert a korrektúrával küldöm az anyagot.

A Holbein-képek ötlete kitűnő. Tessék megcsinálni. Szenzációs lesz.

A Pólya-rajzot holnap küldöm. Akik látták: elbámméskodnak rajta. Meglepő, biztos sikerű, érdekes.

Mi van az Aranykézutcai második kiadásával? Itt nagyon sokan várják.

A sajtó, nemde jó volt hozzám? A *Pest 1916-ban* még nagyobb lármával fogadtatik, ha *idejében*, jóval karácsony előtt megjelenik.

Azt hiszem ismét szép könyvet adunk ki.

Tisztelője

K. Gy.

Bp. 1916. október 15.

MTAKK Ms.10.421/19.

Nagys. Krúdy Gyula író úrnak
Budapest

Békéscsaba, 1916. október 17.

Igen tisztelt Uram!

F. hó 15-ről kelt nb. levelére vonatkozólag szíves tudomására hozom, hogy a *Pest 1916-ban* című könyv már munkában van, és rövid időn belül korrektúrával szolgálhatok.

Az *Aranykézutcai szép napok* második kiadása teljesen kiszedve áll, azonban a nyomást még mindeddig nem kezdettem el, mert a papíros valahol útközben megakadt. Természetesen ez óriási kár reám nézve, mert napról napra jönnek a rendelések, és így nem tudom azokat elintézni. Minden lehetőet elkövettem már, hogy a papíros leszállítható legyen, azonban úgy látszik, az államnak minden fonto-

sabb, mint a könyvek megjelentetése. Az Aradi üzletvezetőséghez beadott kérvényemet nem voltak hajlandók tisztázni.

Szíves tudomására hozom, hogy a szerződésünk értelmében az első részletet K 500.– a mai napon feladtam b. címére.

Tisztelettel

[Tevan Andor]

MTAKK Ms.10.421/68. Gépelt, másolat.

Budapest, 1916. okt. 27.

Igen tisztelt Tevan úr,

Pólya Tibor a Royal szállodában lakik, és várja a pénzt. Én meg a korrektúrát.

Remélem, hogy a papiros már megérkezett, és fennakadás nélkül folyik a munka.

Az „Aranykéz” után ismét érdeklődnek nálam. Jó volna talán *Az Estben* (Sebestyén hozzájárulásával) a megjelenés idejét kihirdetni.

Igaz híve

Krúdy Gyula

MTAKK Ms.10.421/20.

- Pólya Tibor: 1. Krúdy 1916. október 14-i levelének jegyzetét.
- Sebestyén Arnold (1883–1930) 1910-től *Az Est Lapok* kiadóhivatali igazgatója.

Budapest, 1916. november 5.

Igen tisztelt Tevan úr,

többen hozzáértők azon véleményüket közölték velem, hogy a nyomás csak akkor lesz szép és olvasható, ha legalább *kétszer* druckslusszolja a sorokat. Ezt gondolom én is. Kérem, tegyen próbákat a kettős ritkítással. Egyébként a betűk gyöngyök, gyöngyörűek.

Nem tudom eléggé figyelmébe ajánlani, hogy a késői megjelenés mily káros lehet a kiskönyv kereskedelmi sikerére nézve. Egy-kettőre itt van a Singer–Wolfner féle *Almanach*. Ha már nem is előzhetjük, legalább egyidőben jelenjünk meg. Ezenkívül: karácsonyra

nagyon sok könyv fog megjelenni. Nem szeretnék a „resztliben” kijönni.

Pólya Tibor (lakik Royal Hotelben) még nem kapta meg pénzét.
Üdvözl és jó munkát kíván
igaz híve

Krúdy Gyula

MTAKK Ms.10.421/21.

Nagys. Krúdy Gyula író úrnak Békéscsaba, 1916. november 23.
Budapest

Igen tisztelt Uram!

Csatoltan küldöm Önnek a további levonatokat. Kérem azokat haladéktalanul átnézni és visszaküldeni. Megjegyzem, hogy papirosom még mindig nem érkezett meg. A napokban fent jártam Pesten érdeklődni a papiros iránt és azt az értesítést kaptam, hogy már hetekkel ezelőtt elküldték a papirost kerülő útján Csabára. Képzelteti mennyire [deprimál] ez a körülmény engem. Ha egy héten belül nem kapom meg a papirost, úgy nagyon kérem, adja beleegyezését ahhoz, hogy a könyv címét megváltoztassuk. Tudniillik ez esetben aktuális címmel kijönni késő volna és akkor leghelyesebb lesz, ha olyan címet keresünk a kötetnek, amelyre nincs befolyással az idő haladása.

Igaz tisztelettel vagyok híve

[Tevan Andor]

MTAKK Ms.10.421/69. Gépelt, másolat.

Békéscsaba, 1918. [?] november

Nagys. Krúdy Gyula író úrnak
Budapest

Igen tisztelt Uram!

Közlöm Önnel, hogy a papirosom úgy a *Pest 1916-ban* című munkához, mint az *Aranykézutcához* megérkezett. Most már a legna-
220

[illegible]

Alibi tehranikiyaton bahlamistat
tolmas a mivvalik kimgah.
E davigli live

Kinder für

1916. Nov. 24.

21. Krúdy Gyula levele Tevanhoz.
Bécs, 1916. november 24.

gyobb sietséggel azon vagyok, hogy karácsony előtt mind a két munka megjelenjen. Épp ezért arra kérem Önt, hogy soraim vétele után azonnal szíveskedjék az ott lévő korrektúrákat visszaküldeni, hogy a nyomás meg ne akadjon. Továbbá arra kérem, hogy a további korrektúrákról most már lehetőleg lemondani szíveskedjék, mert csak az esetben lesz módomban a könyvet kellő időben megjeleníteni. Nyugodt lehet afelől, hogy a korrektúrát a lehető legpontosabban fogom magam megcsinálni és hiba a könyvben nem marad.

Szíves üdvözléssel

[Tevan Andor]

MTAKK Ms.10.421/74. Gépelt, másolat.

• Tevan levelének dátuma az 1918-as évet tünteti fel, de tartalmánál fogva 1916-ra kellene datálni. Sem a *Pest 1916-ban*, sem az *Aranykézutcái szép napok* 1918-as új kiadásait nem tartjuk számon.

Igen tisztelt Tevan úr,

hétfőre megkapja a levonatot. A cím változtatásba nem szívesen megyek bele. Nincs semmi értelme és értéke a könyvnek. Nem baj, ha januárra jövünk is ki, bár itt már tele vannak a kirakatok német almanachokkal, kalendáriumokkal. Talán lehetne a címe: Krúdy Gyula Almanachja. 1917. – Bár ismétlem: jobb szeretném, a régiben maradnánk, ön megszerezné a papirost.

Mi van az *Aranykézutcával*? Az *Est* bécsi fiókjában reklamálták tőlem a második kiadást.

Üdvözlí híve

Krúdy Gyula

1916. nov. 24. [Bécs]

MTAKK Ms.10.421/22.

Budapest, 1916. december 3.

Igen tisztelt Tevan úr,

a korrektúrát a bécsi főpostán ajánlva feladtam, bizonyosan kezében van azóta. Kérem, hogy igyekezzen, s a gyorsaság érdekében szí-

vesen lemondok a további korrektúráról, amelyet ön szíves elvállalni. Igen célszerű volna néhány előzetes hirdetést elhelyezni *Az Estben*, *Pesti Hírlapban* az *Aranykéz* második kiadásáról, valamint a *Pest 1916*-ról. Talán lehetne prospektust nyomtatni.

Tisztelő híve

Krúdy Gyula

MTAKK Ms.10.421/23.

Békéscsaba, 1916. december 29.

Nagys. Krúdy Gyula író úrnak
Budapest

Igen tisztelt Uram!

A mai napon feladtam Önnek 20 példány *Pest 1916-ban* című könyvet és kérem szíves értesítését arra nézve, hogy a sajtópéldányokat Ön kívánja elhelyezni, vagy pedig én küldjem azt széjjel. Ez utóbbi esetben kérem közölni a címeket. Küldtem azonkívül még 3 példány *Aranykéz*utcai *szép napok* új kiadását is és nagyon érdekelne, ha megírná, hogy tetszik e két könyv.

A *Magyarországban* legutóbb egy cikk jelent meg Öntől, melyben a pesti kiadókat támadja, és rólunk is szól benne. Nagyon lekötölezne, ha lenne szíves ezt a cikket nekem elküldeni, mert csak hallo másból vettem eddigelé tudomást a dologról.

Egyébként a honorárium második részletét, 500 koronát, mely most szintén esedékes, ezt az összeget holnap utalom át az Ön címére.

A *vörös postakocsi* második kötetével nem csinálnánk üzletet?

Őszinte tisztelője

[Tevan Andor]

MTAKK Ms.10.421/70. Gépelt, másolat.

- A támadó cikk: *A könyvtárús. Magyarország*, 1916. dec. 12.

Budapest, 1917. január 1.

Igen tisztelt Tevan úr,
a könyveket s egyéb küldeményeit még nem hozta meg a posta, ám időkímélés szempontjából már közlöm önnek a címeket, ahová könyvet kell küldeni – névjegy kíséretében. (A névjegy lehet olyan formájú, mint a múltkori.) Tehát:

1 *Az Újság* szerkesztősége

2 Dr. Szilágyi Géza, *Az Újság*

3 *Pesti Hírlap* szerkesztősége

4 Ráskai Ferenc *Pesti Hírlap*

5 Kabos Ede

6 *Az Est* szerkesztősége

7 Kemény Simon

8 Szép Ernő

9 Salusinszky Imre

10 Pásztor Árpád

11 Sebestyén Arnold igazgató

12 *Pesti Napló* szerkesztősége

13 Lázár Miklós

14 Lakatos László

15 Surányi József főszerkesztő

15 *Világ* szerkesztősége

16 Kosztolányi Dezső *Világ*

17 Bálint Lajos *Világ*

18 Miklós Jenő *Világ*

19 *Magyarország* szerkesztősége

20 Greiner Jenő

21 Lovászy Márton főszerkesztő

22 Szakács Andor szerkesztő

23 Magyar Elek

24 Hervay Frigyes

25 Sümegi Vilmos

26 *Neues Pester Journal* szerk.

27 *Pester Lloyd* szerk.

28 *Budapest* szerkesztősége

29 *A Nap* szerkesztősége

Az Est

Pesti Napló

Magyarország szerkesztősége

- 30 *Magyar Hírlap* szerkesztősége
- 31 *Vasárnapi Újság* szerk.
- 32 *Új Idők* ”
- 33 *A Hét* ”
- 34 *Nyugat* ”
- 35 Wolfner József, *Új Idők* igazgatója
- 36 Gárdos Alfréd, Franklin Társ. igazgatója
- 37 Szalmás Arnold *Magyarország* igazgatója
- 38 *Pesti Napló* igazgatója
- 39 Légrády Ottó, *Pesti Hírlap* igazgatója
- 40 Várady Gyula Royal nagyszálloda igazgatója
- 41 Dr. László József ügyvéd Royal Hotel
- 42 Fényes László szerkesztő Royal Hotel
- 43 Gergely István szerkesztő Royal Hotel
- 44 Pólya Tibor festőművész Royal Hotel
- 45 Purjesz Lajos szerkesztő *Világ* szerkesztősége
- 46 Nádas Sándor *Pesti Futár* szerkesztője
- 47 Mohácsi Jenő *Pester Lloyd* szerkesztője
- 48 Göndör Ferenc *Népszava* szerkesztője
- 49 Weltner Jakab *Népszava* szerkesztője
- 50 Sándor Tivadar az *Igazmondó* szerkesztője
- 51 Dr. Mikes Lajos *Tolnai Világlapja* szerkesztője

Kérem, e könyveket a fenti címekre, névjegyem kíséretében elküldeni.

Üdvözlí

Krúdy Gyula

Mindenekfőlött figyelmeztetem, kedves úr, hogy a könyveket *felvágott* állapotban küldje a címekre. Tapasztalásból tudom, hogy mily nehezen szánom rá magam a könyv felvágására, amelyet küldenek. KGy.

MTAKK Ms.10.421/24.

Budapest, 1917. január 15.

Igen tisztelt Tevan úr,
a kis könyv (P.1916) sokaknak tetszik, mások erősen kifogásolják a papirosát, ez azonban nem jelenti, hogy a közönség meg nem veszi az utolsó példányig. Miért nem küld *Az Est*nek, (Sebestyén a hét közepén már itthon van) Singer és Wolfnernek, belvárosi könyvkereskedőknek? Miért nem árulják még a vasutakon?

Az *Aranykézutca* második kiadása nemes kis üzlet. A *Király haláláról* és temetéséről („Bécsi levelek” cím alatt) meglehetősen feltűnést keltő cikkeket írtam a *Magyarország*ba. Írtam az új királyról, a koronázásról (az utóbbit közlik Légrádyék a Koronázási Albumban), a királynéről és Kállay Erzsébet udvarhölgyéről. Lehetne egy nemes kis könyvet, finom kiállításban csinálni, *Zita királynénak ajánlani* és „Koronázási Emlék” vagy valamely találóbb cím alatt forgalomba hozni: államnak, iskoláknak, könyvtáraknak eladni. Gondolkozzon rajta. Üdvözli igaz híve

Krúdy Gyula

P.S. A *Fanni* könyvről e héten külön cikket írok a *Magyarország*ba.

MTAKK Ms.10.421/25.

Nagys. Krúdy Gyula író úrnak
Budapest

Békéscsaba, 1917. január 18.

Igen tisztelt Uram!

Január 15-i levelében említett könyvkereskedőknek *Az Est*et sem kivéve mindegyik kapott az új könyvből. Lehet hogy a rossz postai forgalom miatt nem érkezett minden csomag egyszerre meg. Ami a könyv papirosát illeti, jól tudom, hogy az nem a legfinomabb minőség, azonban a mai viszonyok mellett erre nem szabad néznünk.

Az említett „Koronázási Emlék” című könyvet jó ideának tartom és a kiadást szívesen vállalom. Ha nem jön közbe semmi, a jövő héten

valószínűleg fent leszek Pesten és személyesen intézzük el ezt az ügyet.

Fogadja előre is hálás köszönetemet amiért *Fanniról* szíves lesz írni.

Öszinte tisztelője

[Tevan Andor]

MTAKK Ms.10.421/71. Gépelt, másolat.

Budapest, 1917. szeptember 17.

Igen tisztelt Tevan úr,
a könyveket megkaptam, köszönöm.

Szeretném tudni: mi lesz a *Pest 1917-ben* című könyvvel, mert az idő eljár.

Választ kérek. Híve

Krúdy Gyula

MTAKK Ms.10.421/27.

Nagys. Krúdy Gyula író úrnak
Budapest

Békéscsaba, 1917. szept. 29.

Igen tisztelt Uram!

Távollétem miatt csak ma válaszolhatok e hó 17-i levelére. Sajnos a *Pest 1917* c. könyv kiadásáról ez idő szerint le kell mondanom, mert pillanatnyilag teljesen papiros nélkül állok s csak február hóban van kilátásom ahhoz, hogy új papiroshoz jussak. Remélem nem veszi tőlem rossz néven e körülményt, amit tulajdonképpen magam sajnállok leginkább. Hiszem, hogy mindez nem zárja ki azt, hogy a jövőben újból összeköttetésbe ne kerüljünk egymással.

Vagyok Önnek igaz híve

[Tevan Andor]

MTAKK Ms.10.421/73. Gépelt, másolat.

Szent-Margitsziget, 1920.V.14. Kastély

Igen tisztelt Tevan úr,
megkérem, hogy az *Aranykézutcai szép napok* című könyvem új kiadására nézve választ adni szíveskedjék.

Tisztelője

Krúdy Gyula

MTAKK Ms.10.421/28.

Nagyságos Krúdy Gyula író úrnak Békéscsaba, 1920. május 23.
Budapest

Igen tisztelt Uram!

F. hó 14.-ről kelt szíves levelére vonatkozólag közlöm Önnel, (–amit egyébként legutóbbi beszélgetésünkön már volt alkalmam jelezni–) hogy az *Aranykézutcai szép napok* c. munkának újabb kiadása nagy nehézségekbe ütközik, amennyiben Major Henrikkel az illusztrációk tárgyában pörben vagyok. Mindaddig tehát, míg ez a pör befejezést nem nyer, a könyv kiadása a régi kiállításban lehetlenné van téve. Beszélgetésünk alkalmával Ön kilátásba helyezte, hogy egy másik művésznek erre a célra készült rajzait be fogja nekem küldeni. Felkérem tehát, hogy ezeket a rajzokat az Ön és a művész igényeinek megjelölésével hozzám beküldeni szíveskedjék.

Szíves üdvözléssel vagyok
igaz híve

[Tevan Andor]

MTAKK Ms.10.421/75. Gépelt, másolat.

Szent Margitsziget, 1920. június 3. Kastély

Kedves Tevan úr,
levélváltásunk óta bizonyosan megkapta már Mártonfi rajzait. Az ifjú művész nagy ambícióval látta az *Aranykézutcai szép napok* meg-
rajzolásához; természetesen éppen úgy vezetném őt, mint annak ide-
228

jén Majort. Azt hiszem érdemes munkát végeznénk. Minden számítás szerint: igen könnyen eladhatnánk 500 számozott példányt a könyvből. Kalkulációba veendő, hogy azon példányokért, amelyeket én, vagy megbízottam ad el Pesten vagy máshol, részemre külön 100 korona jár, amely a megrendeléskor, illetőleg a megrendelő ív beküldésekor előre fizetendő. A többi ön által eladott példány után darabonként 50 koronát kötök ki. – Azt hiszem, hogy még ebben a hónapban meg lehetne kezdeni a rendelések gyűjtését, van hozzá egy kitűnő emberem. Kérem rövidesen elhatározását.

Régi jó híve

Krúdy Gyula

MTAKK Ms.10.421/29.

- Mártonfi egyéb működéséről nincsenek adataink.

Nagyságos Krúdy Gyula író úrnak
Budapest

Békéscsaba, 1920 június 5.

Kedves Uram!

E hó 3.-iki levelére vonatkozólag értesítem, hogy a Mártonfi féle rajzokat megkaptam, azonban, hogy egész őszintén beszéljek, közel sem vagyok annyira elragadtatva tőle, mint Ön. A rajzok azt az impressziót keltik fel bennem, hogy teljesen dilettáns ember munkái s ahány rajzot látok tőle, ugyanannyi féle hatást állapíthatok meg rajta. Nézetem szerint ez esetben Ön nem jól választotta meg illusztrátorát.

Mindaddig tehát, míg ez a része a dolognak el nincs intézve, tárgytalan az anyagiaknak a megbeszélése. Ha Ön viszont ennek ellenére is azt gondolja, hogy Mártonfi képes ennek a munkának az elvégzésére, úgy leghelyesebb volna, ha megkérné őt, hogy egynehány rajzot készítsen el az *Aranykéz utcai szép napokból* s ezt küldje be megítélés végett.

Szíves üdvözlettel vagyok igaz híve

[Tevan Andor]

MTAKK Ms.10.421/76. Gépelt, másolat.

Szent Margitsziget, 1921. II. 3. Kastély

Igen tisztelt Tevan úr,

múlt esztendei levelezésünk folytatásaként közlöm önnel, hogy az *Aranykézutcai szép napok* című könyvem, véleményem szerint megérett a 3-ik kiadásra. Emlékezetem szerint, ez a körülmény már a múltban sem volt közöttünk vitás; ön Major rajzoló miatt aggódalmaskodott. Nem tudom, hogy mostanában miként áll ügye Majorral, én azonban találtam egy festőművészt, aki teljesen új és Majorétól elütő felfogással vállalná a kötet rajzolását. Márton Ferenc ő (Damjanich utca 52. V. emelet,) akinek nevét bizonyosan ismeri. Ha küldene neki egy könyvet, – nekem nincs egyetlen példányom sem és a könyvkereskedésekben kapni nem lehet, – szívesen csinálna néhány próbát. Én azt hiszem, hogy jó rajzoló, mások még nagyobb véleménynel vannak. Ezenkívül: igen barátságtalan lenne vele egyezkedni a tiszteletdíj ügyében.

Kedves Tevan úr, ez az ügy sürgető volna, mert félek, hogy a könyvet már is elfelejtették. Ha önnek nem volna módjában új kiadást rendezni, kérem értesítsen erről is.

Tisztelő híve

Krúdy Gyula

P.S. A Sacellár-féle kiadás: *Pesti évkönyv* (amateur, 400 példány, á 1000 korona) hál'istennek, bevált.

MTAKK Ms.10.421/30.

- Márton Ferenc (1884–1940), festő és grafikus. Korának sokat foglalkoztatott és díjazott illusztrátora.
- *Pesti évkönyv*. 1920–21. Bp. Sacellár kiad. 1921.

21. február 16.

Nagyságos Krúdy Gyula író úrnak
Budapest

Kedves Uram!

E hó 3.-ról kelt szíves levelére vonatkozólag közlöm Önnel, hogy az *Aranykézutcai szép napok* kiadása, mint már ezt több ízben közöl-

tem Önnel, Major rajzaival nem jelenhet meg, mert a köztünk felmerült vitás ügy még mindig nem nyert elintézését. A levélben említett Márton Ferenc nevű művészt nem ismerem, hacsak az illető nem az, aki a múlt év tavaszán az Ön felhívására már egyszer be nem küldött nekem próbarajzokat. A könyv kiadásának egyébként más nehézségei is vannak, így elsősorban a megfelelő jó papiros hiánya, mert ettől a munkától csak úgy várhatunk üzleti sikert, ha megfelelő szép köntösben jelentetjük meg.

Ajánlanám Önnnek, hogy várjunk egyelőre az új kiadás megjelentetésével, mert kilátás van arra, hogy ősszel már jobb papiros érkezik az országba.

Szíves üdvözlettel vagyok híve

[Tevan Andor]

MTAKK Ms.10.421/77. Gépelt, másolat.

Szentmargitsziget, 1922. február 7.

Igen tisztelt Tevan úr,

bár legutóbbi levelemre választ nem kaptam még: az *Aranykézutcái szép napok* új kiadása ügyében, felkeresem Önt egy ajánlattal, mielőtt más kiadóhoz fordulnék. Van egy kis regényem, körülbelül 5-6 nyomtatott ívnyi, *Csinosi* 1918-ban a Magyarországon jelent meg. Ez a víg regényke az *Aranykézutcái szép napok egyenes folytatása*. Ezt a regénykét ki tudnám egészíteni néhány hasonló hangulatú novellával, amelyet azóta írtam, hogy létrejönne egy 12-14 íves könyv. Az egésznek címe volna: *Újabb Szép Napok az Aranykézutcában*. Azt hiszem; mindenki megvenné, aki az első *Aranykézutcát* annak idején megszerezte. Tudnék gondolkodni megfelelő illusztrációkról is, Pólya Tibor nekem olcsón rajzolna. Van kedve a könyvhöz?

Kérem szíves választ hamarosan, mert a regénykét már többfelől kérték.

Igaz híve

Krúdy Gyula

MTAKK Ms.10.421/31.

Szentmargitsziget, 1922.június 10.

Igen tisztelt Tevan úr,

harmadik levelet írom önnek az *Aranykézutcái szép napok* ügyében. Azt hiszem, hogy leveleim nem jutottak el Önhöz, hisz ön egy mucsai országban él. Még egyszer megpróbálkozom tehát, hogy öntől választ kaphassak arra nézve, vajon hajlandó-e az *Aranykézutcái szép napokat* „harmadik” kiadásban kiadni? A könyvnek, mert romantikus és szokatlan: biztos sikere volna mostanában, amint én az olvasó közönséget ismerem. Ám az, ha önnek nem volna módjában új kiadást csinálni, az sem volna nagy baj. Csak arra kérem, hogy erről értesítsen. Tán akad majd egy helybeli kiadó.

Természetesen: legszívesebben venném, ha az ön ismert ízlésében jelenhetne meg ismét a nekem nagyon kedves könyv.

Tisztelő híve

Krúdy Gyula

MTAKK Ms.10.421/32.

Nagys. Krúdy Gyula író úrnak
Budapest

Békéscsaba, 1922. június 12.

Igen tisztelt Uram!

E hó 10-iki levelére vonatkozólag értesítem, hogy az *Aranykézutcái szép napok* c. kötetének újbóli kiadását, sajnos, ezidőszerint nem jelentethetem meg, mert új könyvek kiadásától a jelenlegi kedvezőtlen viszonyok megváltozásáig tartózkodnom kell.

Remélem, hogy ez az idő előbb-utóbb elkövetkezik, amikor is készséggel fogok rendelkezésére állani.

Vagyok szíves üdvözléttel
tisztelő híve

[Tevan Andor]

MTAKK Ms.10.421/88. Gépelt, másolat.

Szentmargitsziget, 1922. július 15.

Igen tisztelt Tevan úr, pesti könyvkiadók, többek között Dick Manó is, újból kiadni óhajtják *Aranykézutcai szép napok* c. könyvet. – Mint ön legutóbbi levelében írta: a könyv újabb kiadásáról lemond. Kérem ezt precíz, félreértés nélküli levélben közölni ismét velem, mégpedig postafordultával. Remélem ennyit megérdemlek öntől: nem óhajt nekem pillanatnyilag sem anyagi károsodást okozni.

Alázatos szolgálja

Krúdy Gyula

MTAKK Ms.10.421/33.

Nagyságos Krúdy Gyula író úrnak
Budapest

22. július 19.

f. hó 15-ről kelt b. levelére vonatkozólag tisztelettel értesítjük, hogy az *Aranykézutcai szép napok* c. novelláskötetének újabb kiadásáról lemondunk s ennek következtében elismerjük, hogy ezen kötetre vonatkozó minden jog Önre, mint szerzőre visszaszállott. Tudomásul vesszük, hogy Ön e kötetét más kiadó cég rendelkezésére bocsátja.

A rend kedvéért azonban megjegyezni kívánjuk, hogy a Majorféle illusztrációk, melyek a mi tulajdonunkat képezik, az új kiadáshoz fel nem használhatók.

Kiváló tisztelettel

[Tevan Andor]

MTAKK Ms.10.421/79. Gépelt, másolat.

Igen tisztelt Tevan úr,

Bizonyára látja vasárnaponként a *Világban* a *Tegnap*i ködlovagok című sorozatot, amely nem minden siker nélkül jelent meg eddig.

Tájékoztatásul közlöm, hogy eddig már a következő tanulmányok megjelentek: Ferenc József, IV. Károly, Tisza István, Károlyi Mihály, Kun Béla, a welszi herceg, Milán exkirály, Ady Endre, Kiss József s mádizsidó (Eötvös Károly), Kossuth Ferenc, Szemere Miklós, Ujházi Ede, Vázsonyi, Purjesz Lajos, Mednyánszky, Fejérváry Géza stb. Körülbelül még öt-hat közleményre való anyagom van.

Azt gondolnám, hogy nem volna rossz üzlet ezeket a tanulmányokat egy *album* alakú kötetbe gyűjteni, megszerezni mindegyikhez a megfelelő arcképet is és csinos kiállításban piacra hozni.

Van ezen kívül egy kötetre való novellám is – a legjobbakból.

Ismerem az ön ambícióját a szép könyvek előállításában, ezért gondolok elsősorban önre, amikor elérkezettnek látom az idejét, hogy tanulmányaimat könyvalakban kiadjam.

Feltételeim ugyanazok volnának, mint bármely pesti kiadóval szemben.

Kérem, rövidesen, értesítsen hajlandóságáról.

Tisztelettel köszönti

Krúdy Gyula

Bp. 1925. május 28. III. Margitsziget, Kastély.

MTAKK Ms.10.421/34.

• A *Tegnapok ködlovagjai* egyes darabjai 1925. január 11-től jelentek meg folyamatosan a *Világban*.

Nagyságos Krúdy Gyula író úrnak
Budapest

1925. május 30.

Kedves Krúdy úr!

E hó 28-iki szíves levelére vonatkozólag közlöm Önnel, hogy a *Tegnapok ködlovagjait* nemcsak hogy ismerem, de a legnagyobb érdeklődéssel olvasom. Hogy egészen őszinte legyek, írni is akartam Önnek ebben az ügyben, azonban az írás egyik napról a másikra

halasztódott, míg végül is Ön megelőzött engem. Úgy gondolom, Ön is észrevette, hogy több mint két esztendőn keresztül szüneteltettem a könyvkiadást, s épp mostanában foglalkozom azzal a gondolattal, hogy újból életjelt adjak magamról. Megindulásnak szívesen és örömmel választom az Ön érdekes kötetét, mindössze az az egy szerény kívánságom van, hogy anyagiakban lehetőleg ne támasszon nagy igényeket velem szemben, mert hiszen nem kell magyaráznom a mai túl nehéz gazdasági viszonyokat, melyeknek súlya alatt úgy küzdök, mint a legtöbb ember. Ezzel szemben én kilátásba helyezhetem Önnek, hogy oly tökéletes és mesterien kiállított könyvet kap, amilyet a pesti kiadók legjobb igyekezetük mellett sem tudnának produkálni.

A könyvnek album alakban való megjelentetését nem ajánlom. A nagy formátumú könyveket nem szereti a publikum. Egyébként erről bármelyik könyvkereskedő felvilágosíthatja Önt. Leghelyesebb volna az *Aranykézutca* alakját betartani. Ebben a formátumban is épp oly szépet és nemeset lehet produkálni, mint az album-alakban. Esetleg, épp úgy, mint az *Aranykézutcánál* ennél is megjelentetünk 100 amatőr kiadást, amelyet nagyobb alakra vennénk.

Fényképek közlését a könyvben ugyancsak nem ajánlom, hanem fényképek helyett ceruza- vagy tollrajzban elkészíttetnénk az illetők képeit. Ilyenformán sokkal egységesebb stílust s művésziesebb összehatást adhatunk a könyvnek, mintha fotográfiákat iktatnánk bele.

A könyv megjelentetését természetesen csak őszre gondolom; remélem, Ön se akarja a kánikulában kiadatni.

A novellás könyv kiadására szintén vállalkozom, azonban erről csak későbbben lehet szó.

Kérem szíves értesítését és vagyok őszinte tisztelettel
igaz híve

[Tevan Andor]

MTAKK Ms.10.421/80. Gépelt, másolat.

- A levél megjelent: Baróti-Szántó i.m. 62–63. p.

Kedves Tevan Andor úr, az ön vállalkozása a magyar irodalom megújódását jelenti, amint ezt Feleky Géza mondotta, amikor az ön levelét megmutattam neki. A síró-rívó kétségbeesésükben megpenészedett pesti könyvkiadókat ismét önnek kell irányítani, mint már egyszer ezt megcselekedte. A magyar könyvkiadást halottaiból kell feltámasztani és a közönséget ismét hozzá kell szoktatni a szép és jó könyvek vásárlásához. Mondhatom, hogy egy egész irodalmi közvélemény néz reményteljesen az ön vállalkozása elé. – Ami pedig a mi ügyünket illeti, nekem első s legfőbb kívánságom, hogy a mostani Athenaeum- és Franklin-könyvem olcsó, bazári, jelentéktelen kiadásai helyett végre egy olyan könyvem jelenjen meg a piacon, amelyről megint annyit beszélnek, mint a feltámadását sürgető *Aranykézutcáról*. Mi ketten kezdjük el a békebeli nívót Magyarországon. Az ön páratlan szakértelmét még azok a konkurens könyvkiadók is mind elismerték, akiknek a mai nap folyamán levelét hivalgóan megmutattam. Az ön vállalkozásával versenytempót diktál ezeknek a rezignált, unott kereskedőknek.

Egyelőre csak ennyit akarok önnel közölni. Ma Budapesten az ön nagyszerű leveléről beszél mindenki, akinek némi köze van az irodalomhoz.

Szeretettel, tisztelettel, barátsággal köszönti önben nem csalódott híve

Krúdy Gyula

Budapest, 1925. június 2. Margitsziget.

MTAKK Ms.10.421/35.

- Megjelent (hiányosan): Baróti-Szántó i.m. 63–64.p.
- Feleky Géza (1890–1936) újságíró, művészeti író. 1920–26 között a *Világ* felelős-, majd főszerkesztője. 1926-tól a *Magyar Hírlap* főmunkatársa.

Kedves Tevan úr, csak ma van érkezésem ahhoz, hogy részletesen válaszoljak megtisztelő levelére, nagyon is sokat dolgoztatnak velem az újságok, ki tudja meddig bírom.

A *Tegnapok ködlovagjait* jelenleg Wolfner József őrzi, aki önt különben nagyon kedves, derék embernek ismerte meg. Az öreg azt hiszi, hogy rábíznám munkám kiadását, amelyet pusztán olvasás, szórakozás végett adtam át neki, miután az öregúr lányával együtt itt

nyaral nálunk a szigeten. Természetesen a Wolfner-féle üzletről szó sem lehet azóta, mióta önnek kitűnő levele hozzám érkezett. Most, hogy az öreg érzékenységét addig meg ne sértsem, amíg margitszigeti vendég: azt kell tennem, hogy a *Világnál* össze kell szedetni újból a *Ködlövagokat*, ebbe pedig beletelik egy-két nap. Mindenesetre kérem, hogy addig is a szerződést megfogalmazni szíveskedjék, amelyet beküldése után azonnal aláírok.

Az eddigi anyag az *Aranykéz* alakjában körülbelül 14-15 nyomtatott ívet tenne ki. Miután a *Világgal* szerződésem van a sorozat folytatásához: az első kötet megfelelő sikere után: kiadhatnánk egy második kötetet is. A *Világ* kiadóhivatalának véleménye szerint: ők a megjelenés első hetében el tudnának helyezni előfizetőik között 300-400 példányt; az amatőr kiadások eladását pedig teljes biztonsággal garantálják, habár én azt hiszem, hogy önnek nincs szüksége a *Világ* garanciájára.

Az én véleményem szerint az amatőrökön kívül nyomtathatnánk 1500-2000 példányt, de meg lehetne duplázni ezt a példányszámot, ha önnek módjában volna a könyvvel a megszállott területekre kimehetni. Politika nincs a könyvben, nem zavarja sem a szerbeket, sem a románokat, még a cseheket sem. A *Tegnapok ködlövagjai* a múlt időket jelenti.

A sorrend a következő volna:

1. I. Ferenc József, Európa legelső gavallérja.
2. Negyedik vagy Szerencsétlen Károly királyunk.
3. Hogyan járta a welszi herceg az élet iskoláját Pesten?
4. A magyar Habsburg, egy régi udvarház művelt gazdája.
5. Jókai barátja: boldogtalan Rudolf királyfi.
6. Milán, az exkirály unatkozik Pesten.
7. Tisza István utazása a halál felé.
8. Károlyi különös pályafutása.
9. A bolsi.
10. A mádi zsidó (Eötvös Károly).
11. Kossuth fia.
12. Mese a varrógépről (Kiss József).
13. A gazdag zsidó.
14. Szemere Miklós, de genere Huba.

15. Vidéki éjszakák hőse (Ady Endre).
16. A Mester (Ujházi).
17. A főszerkesztő (Purjesz Lajos).
18. Végző a Rembrandt költőjéhez (Bródy Sándor).
19. A „bolond Mednyánszky”, a csavargók patrónusa.
20. X. Y. demokrata polgár története (Vázsonyi).

Ez az anyag készen van, mint kolumna volt a *Világban* [olvashatatlan szó]ból szedve, ön könnyen kiszámíthatja, hogy az arcképekkel együtt mennyit tesz ki könyvalakban.

Rajzolt még nem találtam, aki a kettőnk ízlésének megfelelné, pedig okvetlen szeretnék egy jó borítékot is, amely nagyot lendítene a könyvön.

Ami végül az én igényemet illeti: azt valóban lekalkulálom a minimumra, amely ilyen nem mindennapi könyvnél lehetséges. Tíz százalékot kérek az amatőr és egyszerű példányok bolti árából. A szerződés aláírásakor 5 millió korona előleget.

Szerződést és pénzt vár tisztelő jóhívé
Krúdy Gyula
Budapest, 1925. június 4. Margitsziget, Kastély

MTAKK Ms.10.421/36.

- Wolfner József=A Singer és Wolfner kiadó cég tulajdonostársa.

1925. június. 9.

Nagyságos Krúdy Gyula író úrnak
Budapest

Kedves Krúdy úr!

E hó 2-iki és 4-iki szíves levelére csatoltan küldöm Önnek a szerződést, mely nagyjából megfelel az Ön által proponált feltételeknek, mindössze az az eltérés van benne, hogy a bolti ár utáni 10% fűzött könyvek után értendő. Ez a kikötés részemről teljesen megokolt, mert a kötött könyvek és luxus kiállítású könyvek annyival drágábbak, amennyivel több munka és anyag van beléjük fektetve s az ily módon elért többletár a könyv írójára indifferens kell hogy legyen. Egyébként ez az uzus nemcsak a magyarországi kiadóknál, de a külföldieknél is.

Kérem, ezek után a szerződés egyik példányát aláírásával ellátni

s a kéziratokkal együtt hozzám visszaküldeni. Körülbelül 14-15 ívnyi anyagra van szükségem. Mindenesetre legyen oly jó az eddig megjelent teljes anyagot leküldeni, megjegyezve az egyes cikkeken a sorrendet. Ha esetleg az eddig megjelent cikkek nem volnának elegendők a kívánt terjedelemez, úgy Ön küld még kéziratot, ha viszont az anyag több volna a kelleténél, úgy én küldöm Önnek vissza a kimaradtakat.

Nem mulaszthatom el megköszönni jólesően meleg hangú levelét, amelyben talán túl sokat is ró fel nekem érdemül. Ugyancsak köszönöm a *Reggelben* közölt beharangozását. Az az egy való igaz, hogy a pesti könyvkiadók rossz üzleti politikát folytatnak akkor, amikor elzárkóznak a magyar írók elől s a külföldi irodalmat portálják. Régóta figyelemmel követem az irodalmi termést s nem ritkán mosolyra késztet az a minden ok és alap nélküli idegen invázió, amely a pesti kiadók jóvoltából lepi el a könyvesboltokat. Addig minden rendben van, amíg valóban nagy és mérföldköveket jelentő írók könyvei kerülnek magyar fordításban az olvasó elé. De hogy miért kelljen 1925-ben két kiadónak is versengenie, a végkimerülésig harcot folytatnia a kissé talán idejét múlt, romantikus Hugo Victorért, és ugyan milyen üzleti politika magyarázza meg a Joseph Conradok, Thomas Mannok és számtalan más nem egeket verdeső zsenik beözönlését akkor, amikor – szerény nézetem szerint – a magyar irodalmi berkekben is teremnek ennyire ízes gyümölcsök. Sok papirost pocskékolnak el céltalanul a magyar kiadók. Nehogy félreértse a dolgot, ez a meggyőződése nem idealizmusból fakad. Utóvégre nekem is és más kiadónak is úgy kell gazdálkodnia, hogy ne a pincéje számára dolgozzék. Igenis reálpolitika az, amikor az adott helyzethez alkalmazkodom. És mi ma az adott helyzet? Az, amit a többi kiadó tálcán nyújt elem. Felelni a földről azt a számukra értéktelen és haszontalan holmit, amit ők eldobtak. Felelni a földről a magyar írók termését és – ha a publikum is úgy akarja – pénzt csinálni belőle.

Szíves üdvözléssel vagyok
őszinte tisztelő híve

[Tevan Andor]

MTAKK Ms.10.421/81. Gépelt, másolat.

• Beharangozás a *Reggelben*. = Krúdy: *Magyar író sorsa 1925-ben*. – Levél a szerkesztőhöz – *Reggel*, 1925. június 8.

Kedves Tevan úr, itt küldöm hevenyészett összeállításban a *Tegnap* *ködlovagok* sorrendjét. Ezen hasábkorrektúra idején változtathatunk. Mindenesetre kérem az ötmillió elküldését, mert váratlan kiadásaim vannak. Levél hétfőn.

Üdvözli híve

Krúdy Gyula

Bp. 1925. június 12.

MTAKK Ms.10.421/37.

Kedves Tevan úr, mire e sorokat megkapja: bizonyosan magánál van már a *Tegnap* *ködlovagok* kézírata. Rajzolónak ajánlanám Basch Andor Mihályt. Fiatal ember, aki mostanában rajzolt új borítékokat a Magyar Könyvtárnak. (Dickens stb.) Lakik Budapest, X. Százados-út 9. Ha tetszik, írjon neki. Olcsó, én már beszéltem vele.

Most pedig arra kérem, hogy azt a bizonyos 5 millió koronát az én *költségemre* küldje el táviratilag, mert váratlanul olyan kiadásom akadt egy családi betegség folytán, hogy azt se tudom: merről szedjem össze az operációhoz való pénzt.

Kérésem ismétlésével vagyok igaz jó híve

Krúdy Gyula

Budapest, Margitsziget, Kastély. 1925. június 13.

MTAKK Ms.10.421/38.

- Basch Andor Mihály (1885–1944) festő. Párizsban Matisse magániskolájában tanult, majd Nagybányán Ferenczy Károly mellett dolgozott. A háború után sokáig élt Párizsban; Amszterdamban, Zürichben, Párizsban voltak kiállításai.
- Magyar Könyvtár=ez időben a Franklin Társulat olcsó sorozata.

Nagyságos Krúdy Gyula író úrnak
Budapest

1925. június 16.

Kedves Krúdy úr!

E hó 13-iki szíves levelére értesítem, hogy a pénzt nem küldtem táviratilag, mert mire a levél megérkezett, időközben már postára lett adva a pénz.

Előbbi levelemben elfelejtettem közölni Önnel, hogy rajzoló ne keressen, mert én igen kitűnő rajzolóval rendelkezem Kolozsvári Sándor és Kolozsvári Zsigmond személyében. Kolozsvári Sándor a sógorom s itt dolgozik nálam a nyomdában. Négy év óta az összes amatőr-kiadásaimat ő illusztrálja. Kolozsvári Zsigmond ennek öccse s Pesten lakik. Elsőrangú portrérajzó s valóságosan a keze alá illik az Ön könyvéhez való portrék rajzolása. A jövő héten Pesten leszek s akkor elviszem Önhöz bemutatni. Mindenesetre legyen oly jó postafordultával közölni velem, hogy a napnak mely órájában találhatom Önt legbiztosabban otthon.

Ezúttal még arra akarom Önt kérni, hogy a korrektúraküldéstől tekintsen el s bízva reám a könyv korrektúráját. Ezt azért kérem Öntől, mert a könyvet egy most érkezett új betűből szedjük (csatolt levonat tanúsága szerint) s a betűből egyelőre csak annyi érkezett, hogy kb. két ívet tudunk kiszedni belőle. A további küldemény csak szeptember végére van jelezve. Már most ha e kevés betűkészletből még korrektúrát is küldenék, soha nem jutnánk a szedés végére. Tekintve, hogy nyomtatott kéziratról szedünk s hogy magam fogom a revíziót végezni, nyugodt lehet, hogy hiba nélküli lesz a könyv. Hangsúlyozom, hogy az itt küldött kefelevonat még egyszer sem volt megolvasva, s így tekintsen el a benne található hibáktól.

Szíves üdvözlettel vagyok
igaz híve

[Tevan Andor]

MTAKK Ms.10.421/82. Gépelt, másolat.

• Kolozsvári Zsigmond (1899–). Tanulmányait Budapesten, a Képzőművészeti Főiskolán végezte. 1922-től, műcsarnokbeli kiállításától rendszeresen szerepelt a tárlatokon. 1926-tól Párizsban él.

Kedves Tevan úr, a betűk, ha nem tudnám róluk, hogy újak: nagyon hasonlítanak az *Aranykézutcai* betűkhöz. Reméljük, hogy éppen olyan szerencsét hoznak, mint ama drágalátos könyvünk. Nem tudom, hogy a címírást jónak találja-e ön? Félek, hogy a nagybetűkhöz szokott olvasó kevesellni fogja a betűk nagyságát!

Korrektúrát vagy mondjuk: revíziót okvetlenül akarok látni.

A *Világgal* is azért voltak folytonos veszekedéseim, mert eleinte nem küldtek korrektúrát. A revíziót én mindig postafordultával küldöm vissza.

Szeretném, ha megbeszelnénk a papiros, boríték minőségét. Ugyanezért mától kezdve mindennap várom önt felkelésemtől: reggeli 4 órától kezdve délelőtt 10 óráig. – Ha Pestre jön, majd maga is tapasztalhatja, hogy milyen mozgalmat rendeztünk vállalkozásunkkal a kiadó és író urak között. *Ellenségeink száma megtízszereződött.* De ennyi baj legyen. A sikerünk már bizonyos. A könyvkereskedők a Nagykorúton kirohannak boltjaikból, mikor arra járok és az új könyv felől tudakozódnak. És ha majd a könyv megjelenésekor: vezércikkeket íratok, azt hiszem, teljesen felkelthetjük a közönséget álmából. A *Reggel* meginterjúvolja önt.

Az 5 millió koronát nyugtázom.

Gondolkodom az *Aranykézen* is, – mert váratlanul azt is keresik.

Tisztelő barátja és híve

Krúdy Gyula

Budapest, 1925. június 18. III. Margitsziget. Kastély.

P.S. Nézze meg a *Színházi Életet*.

MTAKK Ms.10.421/39.

- A *Színházi Élet* 1925. jún. 14. számában jelent meg Krúdy elbeszélése, *A beteg nő*.

Kedves Tevan úr,

nagyon csodálkozom, hogy nem kapok öntől kefelevonatokat, attól félek, hogy lekésünk az őszi piacról, ami sem önnek, sem nekem nem volna kellemes. Most már jól be van harangozva a könyv, várják, hát elégtűsük ki a várakozást.

Második kérésem az, hogy egészítse ki a már küldött 5 millió koronát még 3 millió koronával, ezzel szemben lekötöm önnek a *Ködlovagok* második kötetét is, amelynek ciklusa vasárnap Erzsébet királynővel fog kezdődni a *Világban*. Ámbár az újabb 3 milliót bőségesen elbírja az első Ködlovag-könyv is. A pénzre azért van most szükségem, mert rengeteg kiadásom (házbér, stb.) van augusztus első napjaiban, amely kiadásokra való összeget a föld alól is elő kell teremte-

nem. Kérem, legyen hajlékony, önnek könnyebb megszerezni azt a 3 milliót, mint nekem. – Szíves válaszát okvetlenül kérem.

Egyebekben jó munkát kívánok önnek és a levonatokat várom.

Tisztelő igaz híve

Krúdy Gyula

Budapest, 1925. június 28. III. Margitsziget.

MTAKK Ms.10.421/40.

Nagyságos Krúdy Gyula író úrnak
Budapest

1925. június 30.

Kedves Krúdy úr!

Csatoltan küldöm a két első ív korrektúráját szíves áttekintés végett. Ez a betű, amellyel a könyv szedődik, nem azonos az *Arany-kézutca* betűjével. Az sokkal kisebb volt s szedőgépbetű volt, míg ezt kézzel szedjük. Csak nemrégiben érkezett az egyik németországi betűöntödéből, sőt a teljes mennyiséget még meg sem kaptuk, ezért nem tudok egyelőre két ívnél többet küldeni.

A múlt héten el kellett halasztanom az utazást. Remélhetőleg e héten még felkerülök.

Szíves üdvözzel

[Tevan Andor]

Korrektúra

MTAKK Ms.10.421/83. Gépelt, másolat.

Nagyságos Krúdy Gyula író úrnak
Budapest

1925. július 29.

Kedves Krúdy úr!

E hó 28-iki szíves levelére értesítem, hogy a korrektúrákat a jövő héttől kezdve gyorsabb tempóban fogjuk küldeni, úgy hogy októberre megjelenhet a könyv.

A másik kérését – bármennyire sajnálom is – nem teljesíthetem, mert a mai nehéz pénzviszonyok mellett nagyobb összeget semmi körülmények között sem adhatok előlegképpen, mint amennyit már elküldöttem Önnek. Egyébként szerződésünk értelmében is csak elszámoláskor fizetendő ki az esetleg Ön javára mutatkozó differencia. A második kötet megvételéről viszont korai még tárgyalni, mert mint személyesen is megállapodtunk, csak az első könyv sikere után lehet szó a második könyv kiadásáról.

Remélem, szíves lesz belátni, hogy kérése ezidőszerint teljesíthetetlen s vagyok

őszinte tisztelője

[Tevan Andor]

MTAKK Ms.10.421/84. Gépelt, másolat. L. még OSZK Kézirattár. Fond. 239/330.

Igen tisztelt Tevan úr,
a Kődlovagok közé okvetlenül vegye fel a *főszerkesztőről* [Purjesz Lajosról] szóló cikket.

Ha nem volna meg önnek: elküldöm levelére.

A Világ barátságát ápolni kell!

A könyv szép sikerre számíthat.

Vajon nem kellene önnek a *Templárius* (7-8 ív), amely a jövő vasárnap fejeződik be a *Világban*?

Híve

Krúdy Gyula

Bpest, 1925. október 6.

MTAKK Ms.10.421/41.

• A *Templárius* megjelent a *Világban* 1925. aug. 9. és okt. 7. között nyolc folytatásban. (Aug. 9., aug. 25., szept. 6., szept. 13., szept. 20., szept. 27., okt. 4. és okt. 7-i számokban)

Nagyságos Krúdy Gyula író úrnak
Budapest

1925. november 6.

Kedves Krúdy úr!

A *Ködlovagok* teljesen készen volnának, azonban négy rajz még hiányzik, mert nem tudjuk az illetők képeit megszerezni. A hiányzó négy rajz a következő:

VII. Edward
Milán király
Esterházy herceg
Br. Fejérváry Géza

A rajzolónak, Kolozsvárinak szólottam, hogy keresse fel Önt ez ügyben s valahonnan, ha a föld alól is, a lehető leggyorsabban szerezze meg ezeket a képeket. Ha ez nem ütődik a héten nyélbe, úgy lemaradunk a könyvvvel a karácsonyi piacról s akkor hiába dolgoztunk mostanáig.

Kérem tehát, szíveskedjék ez ügyben a lehető legsürgősebben eljárni. Azonkívül ajánlatos volna egy néhány sort írni prospektus céljára, mint ahogy annak idején az *Aranykézűcáca*val tette. A reklamározást a prospektus szövegének kézhez vétele után nyomban el akarom kezdeni.

Szíveskedjék postafordultával értesíteni, hogy járt-e Önnél Kolozsvári s hogy a képeket beszerezték-e. Azonkívül postafordultával kérem a prospektus beküldését is.

Szíves üdvözléssel

[Tevan Andor]

MTAKK Ms.10.421/86. Gépelt, másolat.

Igen tisztelt Tevan Andor úr,

Kolozsvári úr járt nálam, a szükséges felvilágosításokat megkaptam, – megjelöltem a *Vasárnapi Újság* ama régi évfolyamait, amelyekben a keresett képeket meglelheti.

Külön figyelmeztetem, hogy a *Ködlovagokban* nem Esterházy hercegről, de pápai gróf Esterházy Pálról van szó. Nem értem, hogy az Ady-cikk miért maradt ki a gyűjteményből?

A borítékra vajon nem lehetne egy ködbe burkolt lovagot (lőháton) rajzoltatni? Ám ez csak pillanatnyi ötlet, az ön megbízhatósága megnyugtat, hogy a mi könyvünk lesz a karácsonyi könyvpiac szenzációja.

Már várják. Ellenségeink és barátaink is.

Szívből köszönti

Krúdy Gyula

Bpest, 1925. november 9. Margitsziget.

P.S. A reklámot mellékelem. Ezt lehetne mellékelni külön minden kötethez.

A tegnapok ködlovagjai.

I-ső Ferenc József, IV-ik Károly király, Tisza István gróf, Károlyi Mihály gróf, Kun Béla, VII. Edward, angol király: egyszóval mindenki, aki a közelmúlt évtizedekben a magyar élet haladásának vagy betegségeinek irányt szabott, – a történelmi idők ködlovagjai előrukolnak Krúdy Gyula új könyvében, hogy mintegy felejtethetetlen *karusszelben* mutatkozzanak meg a mai olvasóközönség előtt.

Felvonulnak ők mind, akik valami szerepet játszottak az elmúlt évtizedek történelmében. *Tizenkilenc* Ködlovag nyargal elő a múlt időkből, hogy Krúdy Gyula varázslámpája mellett szinte megelevenedett alakban megmutatkozzék.

Gyönyörű történelmi alakok mellett a nemzeti eltévelyedések korából való szomorú figurák. Királyok mellett népezérek. Büszke grófok mellett hangos alakok egészítik ki a ködlovagok *karusszeljének* a teljességét.

Nem nélkülözheti ezt a gyönyörű könyvet egyetlen magyar ház sem. Az öregek elgondolkoznak felette, a gyermekek történelmet tanulnak belőle, nők és ifjak felejtethetetlen olvasmányhoz jutnak vele.

Krúdy Gyula legjobb könyve a *Tegnapok Ködlovagjai*.

A Ködlovagok arcképei díszítik a kötetet.

Kiadta: Tevan-nyomda, Békéscsabán.

Ára:

MTAKK Ms.10.421/42.

Igen tisztelt Tevan úr,

ön most már bizonyára kikalkulálta a *Tegnapok Ködlovagjainak* bolti árát, valamint a nyomtatott példányok számát. Én is szeretném mindezt tudni, legalább is kézzelfoghatólag érzékelni, mert soha olyan szükségem nem volt a pénzre, mint mostanában. Családi bajok, betegségek, veszteségek járultak ahhoz, hogy égő fejjel nézek a közelgő december elseje elébe, amikor is rengeteg kifizetnivalóm van. Kérem, legyen szíves intézze el addig a *Tegnapok Ködlovagjai*-nak honorárium kérdését: azt hiszem, hogy eddig nem zaklattam ez ügygel. Ön üzletember, könnyebben tud pénzt szerezni, mint én.

A könyvek szétküldésére nézve azt proponálom, hogy *ne küldjön* senkinek. Juttassa hozzám azokat a példányokat, amelyeket tisztelt-példányoknak szánt, – én majd elhelyezem azokat, hogy hasznát lássuk. Azért valóban nem érdemes könyvet küldeni, hogy a hírlap-írónak legyen mit eladni az antikváriusoknak.

Nehezen várom válaszát.

Tisztelő híve

Krúdy Gyula

Bpest, 1925. november 23. III. Margitsziget.

MTAKK Ms.10.421/43.

Nagyságos Krúdy Gyula író úrnak
Budapest

1925. november 28.

Igen tisztelt Krúdy úr!

F. hó 23-iki szíves levelére vonatkozólag értesítem, hogy a könyv a jövő hét folyamán fog megjelenni s valószínűleg már december 3-án

kint lesznek a pesti üzletek kirakataiban. Épp ezért én Önnek már november 30-án küldök 20 példányt s kérem, hogy a lapoknál helyezze el személyesen; ha esetleg ez a mennyiség kevés, úgy kérem, közölje velem, hogy még hova küldjek példányokat. Azt mindenestre remélem, hogy a lehető legnagyobb mértékben igyekezni fog reklámot csapni a lapokban a könyvnek. E könyv sikerétől teszem függővé a *Ködlovagok* további köteteinek megjelentetését. A könyv elhelyezését a magam részéről már minden budapesti és minden jobb vidéki könyvkereskedésben biztosítottam s most már kizárólag a sajtóreklámon múlik a könyv további sikere.

Egyébként, ami a honorárium kérdését illeti, szerződésünk értelmében csak az elszámoláskor fizetendő az Ön javára mutatkozó esetleges differencia. Mindazonáltal a könyv megjelenése után, ha látom, hogy megfelelő sikere van, nem fogok elzárkózni attól, hogy elszámolás előtt már Önnek megfelelő részletfizetést ne teljesítsek. Annyit azonban joggal elvárhatok, hogy legalább addig türelemmel legyen velem szemben, amíg némi képet fogok tudni alkotni magamnak a könyv kelendősege felől.

Öszinte tisztelettel vagyok híve

[Tevan Andor]

MTAKK Ms.10.421/87. Gépelt, másolat.

Igen tisztelt Tevan úr,
a plakát ügyes, de kemény papirosra kell húzni, hogy például a pesti kávéházakban, vendéglőkben, üzletekben, ahol megfordulok, kirakható legyen.

Kemény plakát kell a vasúti könyvkereskedések, utcai bódésok részére is.

Az Otthon körben a ruhatáros útján is el lehetne adni 40-50 példányt. Dávidnak hívják, komoly ember. *Színházi Élet!*

A *Világ* részére, amellyel az *állandó* reklámot akarom csinálni, kérek a következő urak részére könyvet küldeni:

1 Dr. Purjesz Imre, felelős szerkesztő, *Világ*

2 Gaál Andor, helyettes szerkesztő, *Világ*

- 3 Pajor Mátyás igazgató, *Világ*
4 Halasi-Fischer Ödön, elnök, Budapest, V. Bécsi utca 10.
5 Rab Gusztáv író, *Világ*
6 Pásztor Mihály, *Világ*
7 Várkonyi Titusz, *Világ*
8 Lovik Károly, *Világ*
9 Diószeghy Miklós, *Világ*
10 Balassa József, *Világ*.

Egyelőre ennyi példányt küldjön el ön, a többi húszat majd én expedíálom személyesen, amint a példányokat megkaptam.

Kérem, ne felejtse el legalább *tíz* kemény plakátot nekem küldeni: New-York, Otthon-Kör, gyógyszertár, kávéház, vendéglő részére.

Úgy érzem: *egyedül* vagyunk a piacon.

Tisztelő híve

Krúdy Gyula

Bpest, 1925. dec. 1.

P.S. Nézze a mai *Világ*ot!

MTAKK Ms.10.421/43.

- A *Világ*ban recenzió jelent meg a *Tegnapok ködlovagjairól*. (1925. december 1.)

Nagyságos Krúdy Gyula író úrnak
Budapest

1925. december 2.

Kedves Krúdy úr!

Tegnapi keletű szíves levelét megkaptam s a mai postával feladtam Önnek 20 db. *Ködlovagot* a sajtó emberei között való szétosztásra. Az Ön által összeállított nevekre (a *Világhoz*) egy-egy példányt elküldtem. E nevek közül, nem tudom, mi oknál fogva, kihagyta Ön Felekyt, én azonban mindenesetre neki is küldtem egy példányt. Nagyon kérem Önt, hogy a tiszteletpéldányokkal úgy gazdálkodjon, hogy csakis oly kezekbe jusson, akik a sajtóban tenni tudnak valamit

a mi érdekünkben. A könyv e hó 4-én, pénteken kerül a budapesti kirakatokba s igen ajánlatos volna, ha a sajtórecenziók már ezt követően azonnal – lehetőleg vasárnap – megjelenének a lapokban.

Ugyancsak a mai postával feladtam Önnek 20 db. lemezre ragasztott plakátot szíves elhelyezés végett.

Az Ön által ajánlott Otthon-köri ruhatáros szokott más könyveket is árulni? s ha igen, úgy a kiadóktól kapja azokat? Én szívesen küldök neki, azonban referenciákat kell hogy adjon magáról.

Remélem, hogy a könyv kiállításával meg lesz elégedve. Mindenestre várom szíves értesítését erre vonatkozólag s vagyok szíves üdvözzel

őszinte tisztelő híve

[Tevan Andor]

MTAKK Ms.10.421/88. Gépelt, másolat.

Igen tisztelt Tevan úr, amint láthatja a vasárnapi *Világból*: új könyvünket kellően méltatják, a *Reggel* is – mint a legelterjedtebb hétfői lapok, ugyancsak figyelemben részesítik. Jövő héten, főleg vasárnap, még eredményesebb [olvashatatlan szó] lesz, mert az idő rövidsége miatt többre nem értem rá.

Szükséges volna azonban, hogy ön néhány mutatós hirdetés (– például a könyv borítékát, vagy a 3-ik oldal kliséjét –) csinálna a *Világban*, az *Újságban*, a *Reggelben*, az *Est-Lapokban*, a *Pesti Hírlapban*, a *Magyarországban*, a *Nyugatban*. A plakátot már többfelé kiragasztottam.

Ismétlem: a jelek szerint *egyedül* vagyunk a piacon, helyzetünket ki kell használni addig, amíg valamely lármás könyv nem keresztezi utunkat. Azt hiszem, az első kiadás sorsa biztosítva van.

E sorok vétele után küldjön könyveket következőknek:

1 Bálint Lajos, *Világ*

2 Terssián Ádám, *Világ*

3 Zsolt Béla, *Világ*

- 4 Köves Benő, cégvezető, Athenaeum
- 5 Heltai Jenő, igazgató, Athenaeum
- 6 Fejes Sándor, igazgató, Athenaeum
- 7 Milotay István, főszerkesztő, *Magyarság*
- 8 Hegedűs Gyula, szerkesztő, *Magyarság*
- 9 Lenkey Gusztáv, főszerkesztő, *Pesti Hírlap*
- 10 Légrády Ottó dr. főszerkesztő, *Pesti Hírlap*
- 11 Bónyi Adorján, szerkesztő, *Pesti Hírlap*
- 12 Kosztolányi Dezső, *Pesti Hírlap*
- 13 Guttman, a Világ tördelője. Bpest, Glóbus nyomda. Aradi utca 8.
- 14 Kóbor Tamás, az *Újság*
- 15 Ágai Béla dr, az *Újság*
- 16 Lestyán Sándor, az *Újság*
- 17 Szöllősi Zsigmond, az *Újság*
- 18 Mester Sándor, *Pesti Napló*
- 19 Földi Mihály, *Pesti Napló*
- 20 Csergő Hugó dr, *Pesti Napló*
- 21 Szilágyi Géza dr. *Pesti Napló*
- 22 Lakatos László, *Magyarország*
- 23 Magyar Elek, *Magyarország*
- 24 Salgó Ernő dr. *Magyarország*
- 25 Salusinszky Imre, *Az Est*
- 26 Mikes Lajos dr. *Az Est*
- 27 Kemény Simon, *Az Est*
- 28 Nádas Sándor, *Pesti Futár*, Bpest, VIII. József krt. 25.
- 29 *Nyugat* szerkesztősége
- 30 *Új Idők* szerkesztősége, Andrásy út
- 31 Lándor Tivadar, *Budapesti Hírlap*
- 32 *8 órai Újság* szerkesztősége
- 33 *Esti Kurir* szerkesztősége
- 34 *Mai Nap* (Szakács Andor) szerkesztősége, Vilmos császár út 34.

Egyelőre elég lesz ezeknek a könyveknek az elküldése. A többi személyesen viszem én.

Híve

Krúdy Gyula

Bp. 1925. dec. 6.

MTAKK Ms.10.421/44.

- A *Tegnapok Ködlovagjainak* recenziója a *Világban*: 1. Krúdy 1925. dec. 1. levelét.

Igen tisztelt Tevan úr,

hiába várom levelét az új könyv életpályájáról. Itt Pesten nincs minden könyvkereskedésben: – más helyen első nap eladták a szokásos 2-3 példányt. Több könyvük nincs.

Szeretném azt is tudni, hogy vajon elküldte-e a megadott címekre a könyveket? Fontos dolog, hogy hírlapírók lássák. A Polgár ma (dec. 12-én) *hasból* ír a könyvről egy félhasábos cikket; – olyan is. Károlyit dicséri a könyv alakjai közül.

Remélem látta a *Népszava* pénteki és *Az Újság* szombati számát?

Amatőr, – illetőleg *kötött* példány kellene néhány pesti kirakatba. Ezt reklamálják leginkább az én ismerőseim. Karácsonyi ajándéknak szeretnének *mutató*, szép fedelű könyvet venni. Okvetlenül gondoskodjon karácsonyra *kötött* könyvekről.

Kérem szíves figyelmét könyvünk iránt és főleg kérem most már a hirdetés-klisék elhelyezését. Ez kell, mert a szöveg már megvan.

Üdvözli híve

Krúdy Gyula

Bp. 1925. dec. 12.

Nyugat?

MTAKK Ms.10.421/45.

Igen tisztelt Tevan úr,

becses levelét vettem – Adyról szó sem lehet, mert azt már ősszel megvette az Athenaeum, miután önnek *hiába kínáltam*.

Lehet szó a *Ködlovagok* 2-ik, esetleg 3-ik kötetéről, mert *részletfizetésre* könnyebb eladni mostanában drága könyvet, mint 70,000 koronáért.

A megjelent kritikákat külön füzetben ki kellene nyomtatni. Három egyforma kötetet csinálni. Úgy boldogulnánk.

Miért nem jön soha Pestre?

Üdvözlő híve

Krúdy Gyula

Bpest, 1925. december 25. Margitsziget.

MTAKK Ms.10.421/47.

Igen tisztelt Tevan úr,
mielőtt más kiadóhoz fordulnék: felajánlom önnek a *Színházi Élet* mai számában kezdődő regényemet. Pálmay Ilka maga tudna egy pár száz előfizetőt gyűjteni a könyvre. A Glóbus a szedést félretenné. A klisék megvannak. A könyv lesz 15-16 nyomtatott ív. Kérem, válaszoljon.

Tisztelő híve

Krúdy Gyula

Bpest, 1926. január 13.

P.S. Hogy vannak a *Ködlovagok*? Februári házbéremet ön fizeti.

MTAKK Ms.10.421/48.

- Pálmay Ilka (1859–1945) a századforduló egyik legünnepelebb operettprimadonnája.

Nagyságos Krúdy Gyula író úrnak
Budapest

1926. jan. 19.

Kedves Krúdy úr!

E hó 13-iki szíves levelére vonatkozólag közlöm, hogy a tavaszi könyvpiacra már több kéziratot lekötöttem, s így az Ön által felajánlott regényre az idő szerint sajnos nem reflektálhatok. Ha akkor ajánlotta volna fel, amikor az Ady kéziratot kértem öntől, úgy akkor még

át tudtam volna venni. Most már azonban oly sok irányba kötöttem le magam, hogy egyelőre nem állhatok rendelkezésére.

Vagyok őszinte tisztelettel
igaz híve

[Tevan Andor]

MTAKK Ms.10.421/89. Gépelt, másolat.

Igen tisztelt Tevan úr,

miután kezem már gyógyulóban van, tudok tintával írni, utólag bocsánatot kérek régebbi leveleim olvashatatlanságáért. Bizonyára rossz írásomnak tulajdonítható, hogy igen tisztelt Tevan úr még nem nyilatkozhatott a *Tegnapi Ködlovagok* folytatásáról, – valamint alig olvasható írásomnak következménye, hogy a legutóbb felajánlott üzletet félreértette. A Pálmay-regény egy képes album lesz, amelynek szövegét regényformában én írom, a képet (kb. 100-at) Ilka adja hozzá. Ilyen album jelent meg valaha Blahánéről is, amely már antikváriusoknál sem kapható, pedig a napokban nagy üzletet lehetett volna vele csinálni. Ámde én nem akarom önt befolyásolni a Pálmay-albumra nézve, csak annyit jegyzek meg, hogy kérdezze meg Inczét az olvasók érdeklődéséről. Hiába, az öreg színésznők jöttek divatba. A Pálmay-regény egyébként Bécsben és kivonatossan Londonban is megjelenik, amely városokban éppen úgy ismerik a művésznőt, mint Pesten.

1925. december 22-ikén kelt becses sorainak birtokában: tisztelettel figyelmeztetem, hogy teljes bizonyossággal számítok a február 1-én érkezendő pénzküldeményre. Házbér van, kedves jó Tevan úr, azt hiszem, többet ebben az ügyben felesleges mondanom.

A pesti könyvkereskedésekben még mindig a *Ködlovagok* a legszébb, békeidőben már nyomhatná a második kiadást.

Tisztelő híve

Krúdy Gyula

Bpest, 1926. január 22. III. Margitsziget.

MTAKK Ms.10.421/49.

- Incze Sándor a *Színházi Élet* tulajdonosa és főszerkesztője 1910 és 1938 között.

Igen tisztelt Tevan úr,
mellékelve küldöm önnek a teljes Ady-kéziratot, amely iránt szíves
volt érdeklődni. Nézze át. Ha kedve van hozzá: én szívesen elkül-
döm önnek az Athenaeum feloldozó levelét, amely *önt* semmi *anyagi*
megterheléssel nem illeti.

Ha már nem reflektálna a könyvre: régi üzleti összeköttetésünkre
való hivatkozással kérem önt, hogy a kéziratot nekem visszaküldje.

Régi barátsággal

Krúdy Gyula

Bpest, 1926. június 20. Margitsziget.

MTAKK Ms.10.421/50.

Igen tisztelt Tevan úr,
pár hét előtt volt szerencsém önnek elküldeni *Ady Endre éjszakái*
című művem kéziratát, azzal a kéréssel, hogy azt a kiadásra elfogadni
szíveskedjék, miután i. t. Tevan úr már egyszer érdeklődést mutatott
e munka iránt. Sajnos mindez ideig nélkülözöm nagybecsű válaszát,
de a kéziratot sem kaptam vissza. Kérem, kegyeskedjék határozni
ebben a dologban, miután itt Pesten esetleg még most ki lehet hozni
a könyvet a karácsonyi piacra.

Tisztelő híve

Krúdy Gyula

Bpest, 1926. július 10. III. Margitsziget.

MTAKK Ms.10.421/51.

• Tevan a munka kiadására nem vállalkozott. Önálló kötetben csak 1948-ban jelent
meg.